

TEBLİĞ

Gümrük ve Ticaret Bakanlığından:

SAYAÇ İŞLEMLERİ TEBLİĞİ
(SERİ NO: 1)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ, 3 üncü maddede akaryakıt olarak tanımlanan dökme eşyaya uygulanacak gümrük işlemlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacı ile hazırlanmıştır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 10, 10/A, 58, 93 ila 107 nci maddeleri ile Gümrük Yönetmeliğinin 534 ve 542 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Akaryakıt: Benzin türleri, nafta (hammadde ve solvent nafta hariç), gaz yağı, jet yakıtı, motorin türleri, fuel-oil türleri, bio dizel ile sıvılaştırılmış petrol gazını (LPG),
- b) Akaryakıt antreposu (antrepo): Akaryakıtın dökme olarak konulmasına özgü genel veya özel antrepoları,
- c) Akaryakıt deposu (depo): Bir gümrük rejimine tabi tutuluncaya kadar dökme akaryakıtın konulduğu depoları (sahil tanklarını),
- ç) Sayaç sistemi: Denizyoluyla gelen dökme akaryakıtın antrepo veya depolara alınması ile aynı yolla yurt dışı edilmesinde kullanılan ana giriş ve çıkış boru hatları üzerine 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliği Ek-81/A’ya uygun olarak kurulan sayaç sistemlerini,
- d) Sayaç Otomasyon Sistemi: Sayaç sisteminden geçen ürün miktarının yerinden ve uzaktan izlenebilmesine izin veren sistemi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sayaç Sistemleri

Sayaç sistemi

MADDE 4 – (1) Denizyoluyla gelen dökme akaryakıtın antrepo veya depoya alınması ve denizyoluyla yurt dışı edilmesinde sayaç sistemi kullanılır. Diğer yollarla gelen veya kaplarla taşınan akaryakıt, sayaç sistemi kullanılmaksızın tank ölçüm sistemi, tartım fişi veya yükleme belgesi/konşimentodaki miktarlara göre antrepoya alınır veya çıkartılır.

(2) Aynı tesis içerisinde bulunan antrepo ve depolar için akaryakıt girişinde veya çıkışında tek sayaç kullanılabilir. Bu tesislerde antrepo tankları ile diğer depolar arasında doğrudan bağlantı olmaması ve eşyanın tahmil-tahliye işlemi sırasında kollektör üzerinde kullanılmayan boru hatlarının güvenlik mührü ile mühürlenmesi gerekir. Teknik emniyet yönüyle LPG tankları arasında bağlantı olabilir.

(3) Boru hattının birden fazla şirket tarafından kullanıldığı durumlarda, boru hattı taşıma lisansına haiz boru hattı işleticisince kurulacak sayaç sistemi ortak kullanılabilir. LPG’nin gemiden tahliyesi tamamlanmadan aynı gümrük idaresinden işlem gerçekleştiren farklı firmaların işleticisi olduğu tesislere alınması, gümrük idaresinin izin vermesi kaydı ile mümkündür.

(4) Birinci fıkrada belirtilen durumların yanı sıra, ihtiyaç olması halinde serbest dolaşımda bulunan akaryakıtın tahmil-tahliyesinde sayaç sistemi kullanılabilir.

(5) Boru hattından geçen ürün miktarına ilişkin sayaç verisi, ürünün yoğunluk verisi, ürünün sıcaklık verisi otomatik olarak sayaç otomasyon sistemine iletilir ve sayaç otomasyon yazılımındaki hesaplamalara göre sayaçtan geçen ürün miktarı elde edilir. Elde edilen ürün miktarına ilişkin bilgi hem sayaç göstergesinde hem de otomasyon sisteminde görünür. Yoğunluk verisinin sistemce otomatik belirlenemediği durumlarda gemi tahlil raporundaki değer yoğunluk verisi olarak alınabilir.

(6) Sayaç sistemi kesintisiz güç kaynağına bağlı olarak çalışır ve gümrük idaresince otomasyon sistemi üzerinden izlenir.

(7) Gümrük idaresince izlenecek ekranda gemi adı, sayaç seri no, konşimento sayı/tarihi ve konşimentodaki eşya miktarı (air density- 15 °C), özet beyan sayı/tarihi, beyanname sayı/tarihi, ürün adı, ürünün sıcaklığı ve yoğunluğu, akış hızı (kütesel ve hacimsel), ürün miktarı (toplam kütle-hacim ve net kütle-hacim), tarih/saat (başlama/bitiş), sayacın durumu (tahmil-tahliye işlemi olmadığında sarı renk; işlem esnasında lacivert renk gibi ya da işlemin yapıp yapılmadığı sayaç sembolü üzerinde oluşan anlık akış değerinin giriş ve çıkış yönüne ve miktarına göre anlaşılması), sahil tankındaki akaryakıt miktarı [hem rakamsal hem de grafiksel görüntü (tanka eşya alınırken sarı renk; tanktan eşya çıkarken lacivert renk; tanktaki eşyada hareketi olmadığı zamanlarda yeşil renk gibi)] bulunmalıdır.

Bu bilgilere, sayaç ile elektronik tank ölçüm sistemlerine aynı ekranda kullanıcı tarafından seçilip bilgilere ulaşılmalıdır. Akaryakıtın birden fazla tanka tahmil-tahliye işlemi olması halinde her bir tanka ilişkin bilginin ekranda görülebilir olması gerekir.

(8) Sayaç sistemi ile sahil tanklarında bulunan ölçüm sistemlerinin birbiri ile entegre çalışması veya gümrük idaresince tek bağlantı yapılarak aynı ekrandan veya farklı ekranlarda verilere erişilebilir olması gerekir.

(9) Boru hatları ile sayaçların bağlantı noktaları güvenlik mührü ile mühürlenir.

(10) Sayaç ölçüm raporları aşağıdaki bilgileri içerir;

a) Gemi adı,

b) Konşimento/Orijinal Manifesto/Özet Beyan sayı/tarihi ve eşya miktarı,

c) Başlama/Bitiş zamanı,

ç) Tank no,

d) Ürün ismi,

e) Her bir tahmil-tahliye işlemindeki toplam ürün miktarı (hacim/litre-m³ ve kütle/kg),

f) Her bir tahmil-tahliye işlemindeki net ürün miktarı (hacim litre-m³ ve kütle/kg),

g) Sayaçtan geçen kümülatif toplam ve net ürün miktarı (hacim litre-m³ ve kütle/kg),

ğ) Beyanname sayı/tarihi ve eşya miktarı.

Sayaç kalibrasyonu

MADDE 5 – (1) Sayaçların kalibrasyonu, kalibrasyonla yetkili/yetkilendirilmiş kurum veya kuruluşlarca süresi içerisinde yapılır. Sayaç ölçümlerinin sıhhatinden şüphe edilmesi halinde gümrük idaresince sayaç kalibrasyonunun yenilenmesi istenir.

(2) Sayaç kalibrasyon cetvellerinin ve sertifikasının bir örneği antrepo veya depo işleticisinde bulundurulur, bir örneği gümrük idaresine teslim edilir.

Sayaç sistemine ilişkin bulunması gereken belgeler

MADDE 6 – (1) Aşağıdaki belgeler antrepoda, depoda ve gümrük idaresindeki dosyada bulundurulur:

a) Sayaç kalibrasyon sertifikası,

b) Ölçüm sistemi şeması ve mühür yerleri,

c) Sayaç mühür doğrulama raporu,

ç) Sayaç sistemine bağlı boru şeması.

(2) Birinci fıkrada sayılan belgelerin noter tasdikli olması gerekir. Bu belgelerin asıllarının gümrük idaresine gösterilmesi halinde noter tasdiği aranmaz.

Sayaç sisteminin çalışmadığı durumlar

MADDE 7 – (1) Akaryakıtın tahmil-tahliye işlemi sırasında veya öncesinde sayaç sisteminde bir arıza veya kesinti olması durumunda tahmil-tahliye işlemi gerekli emniyet önlemleri alınarak derhal sona erdirilir ve sayaç ölçüm sonucu gümrük idaresince kayıt altına alınır. Gemi tankı, sahil tankı ve sayaçtan okunmuş olan miktar tespiti sonrasında gümrük personeli gözetiminde tahmil-tahliye işlemlerine devam edilmesine izin verilir. Ancak mesai saatleri dışında veya resmi tatil günlerinde bu durumun gerçekleşmesi halinde bahse konu tespitler tutanağa bağlanarak gümrük personeli gözetiminde tahmil-tahliye işlemlerine devam edilir ve yapılan işlemler takip eden ilk iş günü gümrük idaresine bildirilir.

(2) Tahmil-tahliyesi yapılan tankın ölçümü yapılarak tanktaki ürün miktarı tespit edilir. Nihai miktar sayaç ölçümü ve ilgili tankların ölçümlerine göre belirlenir. Antrepodan gemiye yapılan tahmil-tahliye işlemlerinde LPG için gemi tankı ve sayaç, diğer akaryakıt ürünleri için gemi tankı, sahil tankı ve sayaçtan okunan miktara göre ürün miktarı tespit edilir. İlgili gemi tankı veya antrepo veya akaryakıt sahil tankı ölçümleri gümrük memuru gözetiminde uluslararası kabul görmüş bağımsız gözetim firmaları tarafından yapılır.

(3) Sayaç sisteminin çalışmadığı durumlarda, ürün miktarının tespiti birinci ve ikinci fıkralardaki usuller dikkate alınarak, Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre belirlenir.

Özel durumlar

MADDE 8 – (1) Gümrük idaresinden izin alınmaksızın sayaç sistemi ile bağlantılarda herhangi bir değişiklik veya düzenleme işlemi yapılamaz.

(2) Boru hattının, sayacın bulunduğu yerden önceki kısmında yer alan LPG basınç değişikliğinden dolayı faz değiştirmesi durumuna ilişkin aşağıdaki yöntemler kullanılabilir:

a) Boru hattı üzerine kurulacak by-pass hattı ile sıkışan LPG'nin tahliye edilmesine ilişkin sistem kurulabilir. Bu amaçla kurulan otomatik sistemde boru hattındaki LPG basıncı belirlenen limit değerine ulaştığında by-pass hattı açılarak LPG'nin tahmil-tahliye işlemi yapılır, basınç belirlenen değerin altına düştüğünde by-pass hattı kapanır.

b) Boru hattındaki LPG basıncının yükselmesi halinde basıncı düşürecek şekilde sayaç sistemi üzerinden sahil tankına veya sayaç sistemi sonrasındaki boru hattına gaz hareketine izin verilebilir. Mevcut sayaç düzeneğinin kapasitesi genleşen gazın ölçümü için uygun değil ise, sayaç sistemine paralel daha düşük kapasiteli başka bir sayaç ölçüm sistemi kurulabilir. Gaz basıncının yükselmesi durumunda basıncı düşürecek şekilde bu düşük kapasiteli sayaç sistemi üzerinden sahil tankına veya sayaç sonrasındaki boru hattına doğru gaz hareketine izin verilebilir.

c) Boru hattındaki LPG basıncının yükselmesi halinde, LPG basıncının sayaç öncesinde kurulacak yeterli hacimli bir tanka tahliye edilmesine gümrük idaresince izin verilebilir. Yeterli hacimli tankın seviyesinin yükselmesi

durumunda tankın çıkışına kurulacak bir pompa ve sayaç düzeneği ile tank içindeki ürünün sahil tankına veya sayaç sonrasındaki boru hattına doğru gaz hareketine izin verilebilir.

ç) Boru hattında sıkışan gazın basıncını düşürmek üzere yukarıdaki yöntemlerin kullanılmadığı zorunlu hallerde sayaç öncesinde gaz yakılabilir veya havaya salınabilir.

(3) Boru hattından tahmil-tahliye olmadığı durumlarda, boru hattı ile sahil tankları arasındaki ürünün faz değiştirilmesi sonucunda oluşan akışkan hareketler nedeniyle sayacın ölçtüğü veriler, ilgili firma tarafından gümrük idaresine bildirilmesi halinde, dikkate alınmaz.

Numune alınması, tahliye, ölçüm, teslim ve muayene işlemleri

MADDE 9 – (1) Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde akaryakıt antreposu veya depoya alınmak üzere denizyoluyla gelen akaryakıtla ilişkin numuneler gemi tanklarını temsil edecek şekilde paçal olarak veya sahil tankından alınıp laboratuvar tahliline gönderilir.

(2) Numune alındıktan sonra, gümrük idaresi personelinin gözetiminde gemiden antrepo veya depoya tahliye işlemine başlanır. Akaryakıtın antrepo veya depodaki boş bir tanka alınması halinde, gümrük idaresince tanktan numune alınabilir.

(3) Depoya alınacak akaryakıtla ilişkin işlemler Gümrük Yönetmeliğinin 196 ncı maddesi hükümlerine göre gerçekleştirilir.

(4) Tahliyeye nezaret eden gümrük personeli, tahliyeden önce sayaç üzerindeki endeksi tespit ederek sayacın açılış endeks raporunu; tahliyenin tamamlanmasını müteakip sayaç üzerindeki endeksi tespit ederek sayaç kapanış endeks raporunu alır. Dökme gelen akaryakıt miktarının tespitinde, sayaç sistemiyle ölçülen miktar ile beyan edilen miktar arasındaki farkın Gümrük Yönetmeliği ekinde belirlenen fire oranları içinde kalması halinde sayaç sistemi ile ölçülen miktar esas alınır. Gümrük personeli gözetiminde, gözetim firmalarınca gemi tank ölçümü (gemi tankı açılış ve kapanış ölçümü), gemi draft ölçümü ve LPG dışındaki akaryakıt için sahil tank ölçümü yapılmışsa ölçüm (açılış-kapanış) sonuçlarını gösteren raporlar, sahil tanklarında bulunan elektronik ölçüm sistemlerinden alınacak tahliye öncesi ve sonrası ölçüm raporları antrepo veya depoda muhafaza edilir ve gümrük idaresince talep edildiğinde ibraz edilir. Sayaç sistemi ile bu ölçümler arasında doğal fire oranları (Gümrük Yönetmeliği Ek-11'de yer alan Bazı Maddelerin Fire Oranlarına İlişkin Liste) dışında miktar farklılığı olması halinde, gümrük idaresince, antrepoda yapılacak veya yaptırılacak ölçümde elde edilecek sonuca göre gümrük işlemleri tamamlanır. LPG'nin ölçümünde ise sayaç sisteminde tespit edilen miktarın Gümrük Yönetmeliği ekinde belirlenen fire oranları içinde kalmaması durumunda gümrük idaresi personelinin gözetiminde gözetim firmalarınca yapılan gemi ölçüm miktarlarına göre gümrük işlemleri tamamlanır.

(5) Dökme olarak gelen akaryakıtla ilişkin beyanın kontrolü ve tahlil işlemleri Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

(6) Denizyoluyla gelen akaryakıtın, akaryakıt antrepo veya deposuna alınmasından sonra tahlil sonucu, suyun dreyni gibi nedenlerle eşya miktarında değişiklik olması halinde Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre beyannamede düzeltme yapılır.

(7) Antrepo veya depodan gümrük idaresinden izin alınmaksızın eşya giriş-çıkışı yapılan haller dışında;

a) Akaryakıt konulan tankın mühürlü olması,

b) Sayaçtan veya tanktaki elektronik ölçüm cihazından herhangi bir eşya giriş çıkışı tespit edilmemesine rağmen yapılan manuel ölçümler sonucunda farklılık çıkması,

c) Farklılığın eşyanın özelliğinden kaynaklandığının tespit edilmesi ve bu farklılığın sayaç sistemi ve elektronik ölçüm sistemiyle desteklenmesi

halinde ölçüm farklılıkları nedeniyle ceza veya tasfiye işlemi uygulanmaz. İlgili beyannamede düzeltme yapılarak düzeltmeye ilişkin belgeler işlem dosyasında saklanır. Sıcaklık farklılıkları ve benzeri nedenlerle tanktaki eşya miktarındaki farklılıklara ilişkin bu fıkraya göre işlem yapılması halinde beyannamede düzeltme yapılarak gümrük işlemleri tamamlanır.

Depo işleticisi ve eşya sahibinin sorumluluğu ve yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Yurtdışı edilecek eşya hariç olmak üzere, antrepo rejimine tabi tutulmaksızın doğrudan başka bir gümrük rejimine tabi tutulacak akaryakıt ile depolara alınacak LPG, depo işleticisi veya sahibine kullanılmadan muhafaza edilmek üzere teslim edilir. Depo işleticisi, akaryakıtın gümrük gözetimi altında bulunmasını ve iyi muhafaza edilmesini sağlamak zorundadır.

(2) Depo işleticisi ve/veya eşya sahibi, depoya alınan eşyanın tespit edilen miktarı üzerinden, eşya değiştirilmesinden gümrük idaresine karşı mali bakımdan sorumludur. Bu sorumluluk, eşyanın gümrük idaresince tespit olunan veya belgelerinde ve beyannamesinde yazılı miktarına ve cinsine göre Gümrük Yönetmeliği ekinde belirlenen fire oranları içinde kalmaması durumunda bunlara ait gümrükçe tahsil edilen vergi ve cezaların ödenmesini kapsar.

(3) Depo işleticisi tarafından her bir özet beyan-konşimento ve/veya beyanname kapsamı akaryakıtın ayrı ayrı tanklara alınması esastır. Aynı tanka birden fazla konşimento ve/veya beyanname kapsamı akaryakıtın alınmak istenmesi halinde tanktaki mevcut akaryakıt miktarı ve akaryakıtın özellikleri gümrük idaresine bildirilir. Gümrük idaresince, kısmen dolu olan bir tanka yeni akaryakıt konulmasına, yeni gelen akaryakıtın önceki akaryakıt ile aynı cins ve nev'iden ve aynı vergi oranına tabi olması durumunda izin verilir ve tahliyeye başlanmadan önce tanktaki akaryakıt miktarı tespit edilir. Tanktaki akaryakıt miktarı tespit edilmeden tanka akaryakıt alınmaz.

(4) Akaryakıt tanka alındıktan sonra tank boru bağlantıları güvenli gümrük mührü ile mühürlenir. Gümrük işlemleri tamamlanana kadar güvenlik mühürleri çıkarılmaz.

(5) Depo işleticilerinin sorumlulukları açısından antrepo işleticilerinin gümrük idaresine karşı sorumluluklarına ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Sayaç sistemlerinin bulunduğu alanların gümrük idaresince kamera ile anlık olarak izlenebilmesi gerekir.

(7) Depoda bulunan tankların ölçümünün, uygun cihazlarla yapılması esastır. Depo işleticileri, ölçümde kullanılan cihaz ve bilgisayarların nitelik ve sıhhatlerini kontrol ettirmek, gümrük idaresinin talebi halinde ölçüme ilişkin ve stok mevcudunu gösterir listeleri gümrüğe ibraz etmek zorundadır. Uygulanacak bu teknikler herhangi bir zamanda eşyanın mevcudunun tespitine imkân vermemelidir.

Gümrük işlemleri

MADDE 11 – (1) Gümrük Yönetmeliğinin 542 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca deniz yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen akaryakıtın doğrudan serbest dolaşıma girişinde veya antrepo rejimi dışında bir gümrük rejimine tabi tutulmasına ilişkin talepler gümrük idaresince karşılanır. Bu kapsamda işlem yapılması istenen akaryakıtın miktar tespitinde sayaç sistemi kullanılması zorunludur. Numune alınmasına ilişkin işlemlerin 9 uncu madde uyarınca yapılması esastır.

(2) LPG dışındaki akaryakıtın, antrepo rejimine tabi tutulmaksızın doğrudan başka bir gümrük rejimine tabi tutulabilmesi için, eşyanın gümrük işlemleri tamamlanana kadar antrepo açma ve işletme izni bulunan tesislerdeki tanklara konulması esastır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yetki

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki özel durumlar ile akaryakıt eşyasının özelliği itibariyle sayaç ve otomasyon sisteminin kurulmasına ilişkin talep ve işlemleri inceleyip sonuçlandırmaya, bu işlemler için ek süre vermeye Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü) yetkilidir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki fuel-oil işlemlerinde sayaç ve otomasyon sistemlerinden elde edilen bilgiler kontrol ve veri amacıyla diğer ölçümleri destekleyici nitelikte kullanılır.

(2) Fuel-oil dışında kalan diğer akaryakıt işlemlerinde sayaç ve otomasyon sistemlerinden elde edilen bilgiler 15/2/2018 tarihine kadar kontrol ve veri amacıyla diğer ölçümleri destekleyici nitelikte kullanılır.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ 15/2/2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.